

Bruxelles, 26. studenoga 2024.
(OR. en)

16238/24

LIMITE

JAI 1755
MIGR 435
RELEX 1510

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo

Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Rješavanje pitanja migracija
– razmatranje novih načina za sprečavanje i suzbijanje nezakonitih migracija

Poticanje država članica na razmjenu mišljenja o „novim i inovativnim” rješenjima u području migracija glavni je prioritet mađarskog predsjedništva. Stoga je predsjedništvo, započevši na neformalnom sastanku ministara i ministrica pravosuđa i unutarnjih poslova 22. srpnja 2024., pokrenulo niz rasprava o mogućim inovativnim pristupima u području migracija, s posebnim naglaskom na jačanju djelovanja Europske unije (EU) u vanjskoj dimenziji migracija i potrebi za snažnijom politikom vraćanja. U tom kontekstu Coreper je 16. rujna održao sveobuhvatnu raspravu o načinima jačanja učinkovitosti EU-ova sustava vraćanja, a pritom su države članice pokazale predanost brzom hvatanju u koštac sa svim relevantnim aspektima. Tijekom te razmjene nekoliko država članica spomenulo je „centre za vraćanje” kao jedno od potencijalnih „novih” rješenja koja bi trebalo dodatno istražiti.

Na sastanku Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove 10. listopada 2024. ministri i ministrice složili su se da bi preispitivanje postojećeg pravnog okvira za vraćanje trebalo omogućiti potencijalna inovativna rješenja kao što su „centri za vraćanje”. Naglasili su da bi stručnjaci trebali pažljivo ispitati izvedivost tih rješenja, uz istodobno osiguravanje potpune usklađenosti s pravom EU-a i međunarodnim pravom te uz snažnu predanost poštovanju temeljnih prava. Kako bi razmotrio operativne aspekte, Strateški odbor za imigraciju, granice i azil (SCIFA) na sastanku 14. studenoga 2024. održao je stratešku raspravu o konceptu „centara za vraćanje”. Cilj rasprave bio je istražiti ključne preduvjete i zaštitne mjere povezane s njime. Rasprave će se nastaviti na stručnoj razini kako bi se analizirali tehnički i pravni aspekti tog koncepta u svrhu usmjeravanja daljnjeg rada u vezi s njime.

Naposljetku, na sastanku Corepera 11. prosinca održat će se početna rasprava o predstojećoj reviziji koncepta „sigurne treće zemlje”.

Usporedno s tim raspravama o inovativnim rješenjima Coreper je 30. listopada raspravljao o dobrovoljnom povratku sirijskih izbjeglica na temelju neslužbenog dokumenta Komisije, a potom je početkom prosinca uslijedio neformalni doručak s UNHCR-om i Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM).

Budući da su nezakonite migracije u Europi i dalje ozbiljan izazov, pogoršan višestrukim temeljnim uzrocima, svjedočimo velikoj promjeni politika u Europi, što daje novi poticaj našem radu. Jasan signal za tu promjenu može se primijetiti u zaključcima Europskog vijeća od 17. listopada 2024., u kojima je istaknuto da bi trebalo „razmotriti nove načine sprečavanja i suzbijanja nezakonitih migracija”¹.

Predsjedništvo bi željelo naglasiti da je za provedbu određenih „novih” rješenja u praksi potreban širok raspon inicijativa u području vanjske dimenzije migracija, uz izbjegavanje nenamjernog stvaranja novih migracijskih ruta ili dodatnog opterećenja za države članice EU-a. Razvoj nove i produbljivanje postojeće suradnje s našim partnerskim trećim zemljama podrijetla i tranzita ključan je u tom nastojanju. Ta suradnja sastavni je dio održivog postupka provedbe i ključan element za znatno smanjenje broja nezakonitih odlazaka i daljnje poboljšanje položaja migranata, tražitelja azila i izbjeglica što je moguće bliže njihovoj zemlji podrijetla.

¹ Dok. 25/24, zaključci sa sastanka Europskog vijeća 17. listopada 2024.

Predsjedništvo je duboko uvjereni da bi se svako održivo „inovativno” rješenje trebalo temeljiti na zajedničkim ciljevima, kolektivnim naporima i uzajamnom povjerenju, u skladu s pristupom Tima Europa, uz osiguravanje potpore multilateralnih i regionalnih institucija. Opcije za bilo koje rješenje trebalo bi prvo analizirati sa stajališta praktične izvedivosti kako bi se omogućilo da se o njemu postigne dogovor s partnerskom trećom zemljom. Ta bi načela trebala služiti kao orijentir za naš tekući rad, koji može uključivati razvoj sveobuhvatnog „paketa alata” s instrumentima koji su nam na raspolaganju za ispunjavanje naše kolektivne odgovornosti zajedno s partnerskim trećim zemljama. Mjere kojima se želi olakšati i omogućiti suradnju naših partnera koji su voljni sudjelovati u provedbi „novih” inicijativa trebale bi se temeljiti na upotrebi svih relevantnih politika, instrumenata i alata EU-a, uključujući diplomaciju, razvoj, trgovinu i vize, ali i bilateralnih alata određenih država članica u duhu Tima Europa. Trebalo bi primijeniti i mjere kao što su pojačana potpora reintegraciji, potpomognuti dobrovoljni povratak nezakonitih migranata koji borave u partnerskoj zemlji u zemlje podrijetla, dobrovoljno preseljenje, namjenska izgradnja kapaciteta i tehnička pomoć, zakoniti putovi u skladu s nacionalnim nadležnostima i operativna suradnja (uz sudjelovanje relevantnih agencija EU-a). Osim toga, poticanje dobrovoljnog povratka i jačanje naše suradnje s UNHCR-om i Međunarodnom organizacijom za migracije te drugim relevantnim organizacijama trebali bi biti dio tog „paketa instrumenata”.

Pitanja za ministre i ministricе:

- 1) *Slazete li se da je usporedno s tehničkim radom na inovativnim rješenjima potrebno definirati skup politika, instrumenata i alata EU-a („paket instrumenata”) kako bismo osigurali njihovu koordiniranu upotrebu, čime bi se povećao naš zajednički utjecaj i smanjilo opterećenje partnerskih trećih zemalja koje su voljne sudjelovati u provedbi „inovativnih rješenja” povezanih s migracijama?*
- 2) *Koje bi mjere, prema vašem mišljenju, trebale biti dio tog sveobuhvatnog „paketa instrumenata”?*